

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูประจำชั้น เพื่อศึกษาสภาพของครู และการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น ในด้านแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ แนะแนวส่วนตัวและสังคม ตลอดจนข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสาร
2. ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำรา

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภาพปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น ในด้านแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ แนะแนวส่วนตัวและสังคม จากหนังสือ วารสารและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับครูประจำชั้น

ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้คือ ครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 จำนวน 36 โรงเรียน รวม 1,212 คน

การเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรของการวิจัย เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 312 คน ในการสุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. จัดแบ่งขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 36 โรงเรียน (ยกเว้นโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย ซึ่งเปิดทำการสอนยังไม่ครบทุกชั้น ในปีการศึกษา 2532) แบ่งตามเกณฑ์ที่กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 73) แบ่งไว้สำหรับทำแผนพัฒนาประจำปีและขอตั้งงบประมาณประจำปี 2533 ได้แบ่งโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 5 ขนาด คือ

โรงเรียนขนาดใหญ่มาก	หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 721 คนขึ้นไป
โรงเรียนขนาดใหญ่	หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301-720 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก	หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 61-120 คน
โรงเรียนขนาดเล็กมาก	หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 60 คนลงมา

ได้จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่แบ่งตามเกณฑ์ของ กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก มี 30 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มี 5 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มี 1 โรงเรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและเล็กมาก ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครไม่มี

2. สํารวจจํานวนครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ทั้งหมด 36 โรงเรียน เมื่อแบ่งตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มากมีครูประจำชั้น 1,133 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีครูประจำชั้น 72 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีครูประจำชั้น 7 คน แล้วกำหนดตัวอย่างประชากรตามขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มากใช้ร้อยละ 25 โรงเรียนขนาดใหญ่ใช้ร้อยละ 50 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางใช้จำนวนทั้งหมด จะได้ตัวอย่างประชากรแบ่งตามขนาดโรงเรียนดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก ได้ครูประจำชั้น 283 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ได้ครูประจำชั้น 36 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ได้ครูประจำชั้น 7 คน

3. เลือกโรงเรียนในแต่ละขนาดโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก ร้อยละ 50 ของโรงเรียนขนาดใหญ่มากและโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางใช้จำนวนทั้งหมด เนื่องจากมีโรงเรียนเดียว จะได้จำนวนดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มากมี 30 โรงเรียน ได้ 15 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มี 5 โรงเรียน ได้ 3 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมี 1 โรงเรียน ได้ 1 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งหมด 19 โรงเรียน

4. แบ่งจํานวนตัวอย่างประชากรตามสัดส่วนของแต่ละขนาดของโรงเรียน ได้จำนวนดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก มี 15 โรงเรียน มีครูประจำชั้นที่เป็นตัวอย่างประชากร 283 คน เมื่อแบ่งแล้วได้โรงเรียนละ 18 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มี 3 โรงเรียน มีครูประจำชั้นที่เป็นตัวอย่างประชากร 36 คน แบ่งแล้วได้โรงเรียนละ 12 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมี 1 โรงเรียน มีครูประจำชั้นที่เป็นตัวอย่างประชากร 7 คน

5. นำจํานวนครูประจำชั้นมาแบ่งให้ได้ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ชั้นละเท่า ๆ กัน จะได้จำนวนตัวอย่างประชากรที่แบ่งตามขนาดของโรงเรียนดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มากได้ระดับชั้นละ 3 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ได้ระดับชั้นละ 2 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางได้ระดับชั้นละ 1 คน

6. ต่อจากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูประจำชั้นในแต่ละชั้นของแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและตัวอย่างประชากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียนที่ได้รับเลือก	ตัวอย่างประชากรใน แต่ละโรงเรียน	รวมตัวอย่างประชากร ในแต่ละขนาด
ใหญ่มาก	15	18	270
ใหญ่	3	12	36
กลาง	1	6	6
รวม	19		312

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่
1-6 ซึ่งแบ่งตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มาก มีจำนวน
ตัวอย่างประชากร 270 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนตัวอย่างประชากร
36 คน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนตัวอย่างประชากร 6 คน รวมจำนวน
ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 312 คน จากโรงเรียน 19 โรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูประจำชั้น มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น ในด้านแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ แนะแนวส่วนตัวและสังคม มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ

ตอนที่ 3 สอบถาม เกี่ยวกับข้อ เสนอแนะของครูประจำชั้น ในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูประจำชั้น มีลักษณะ เป็นแบบปลาย เปิด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มีวิธีการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ หนังสือ และผลงานที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น
2. สืบหาข้อมูลพื้นฐาน เรื่องการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น ในโรงเรียนประถมศึกษาจากครูประจำชั้น 18 คน ของโรงเรียนสายน้ำทิพย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนวัดค่าน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนละ 6 คน แล้วนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ
3. นำข้อมูลข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการแนะแนวของครูประจำชั้น เป็นแบบ เลือกตอบ และแบบปลายเปิด จำนวน 1 ฉบับ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งสำนวนภาษาเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูประจำชั้นที่ไม่ใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 18 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการ การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาต เก็บข้อมูล

2. ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการ เก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเอง และไปเก็บแบบสอบถามหลังจากแจกแบบสอบถามไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.15

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแยกวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูประจำชั้นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 และกลุ่มครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เพราะว่าบางกิจกรรมของการแนะแนว เช่น การแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ส่วนบางกิจกรรมของการแนะแนวสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกชั้น ดังนั้นจึงแยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย